

Nr 47.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående tjänstårsberäkning i pensionshänseende för vissa personer.

(5:e avd.)

I en inom första kammaren av herr *Sten* väckt motion (I: 234) har hemställts, att riksdagen måtte besluta den höjning av stationsmästaren vid Gävle rundradiostation *Sven Bernholms* pension, som kan befinnas skälig.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Heiding* och fröken *Andersson* (I: 229) och den andra inom andra kammaren av herrar *Ward* och *Malmborg* i Skövde (II: 278), har vidare hemställts, att riksdagen må medgiva, att vardera av kassören och bokhållaren hos djurgårdsnämnden *Margareta Carell* och kontoristen hos djurgårdsnämnden *Ester Kinn* må såsom tjänstår för pension tillgodoräkna hela den tid, 22 år 5 månader för *Carell* och 19 år 4 månader för *Kinn*, varunder de före tillträdet den 1 juli 1939 av pensionsberättigande befattningar tjänstgjort hos djurgårdskommissionen.

I fråga om de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda förslagen, får utskottet hänvisa till motionerna I: 234 och I: 229.

Av för utskottet tillgängliga handlingar inhämtas:

beträffande *Bernholm*,

att han är född den 17 november 1888;

att han åren 1907—1929 innehaft privata anställningar inom den elektrotekniska branschen;

att han under tiden 14 mars 1925—15 januari 1948 varit anställd såsom stationsmästare vid den av Gefle Radioklubb ägda rundradiostationen i Gävle;

att hans inkomster av privat verksamhet åren 1925—1929 uppgått till i medeltal 3 500 kronor om året;

att han i samband med statens övertagande av nämnda radiostation fr. o. m. den 16 januari 1948 beretts anställning i telegrafverkets tjänst såsom extra ordinarie förste reparatör;

samt att Kungl. Maj:t genom beslut den 14 januari 1949 *dels* med stöd av 15 § 3 mom. 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente medgivit, att *Bernholm* finge av den tid, varunder han före inträdet i statens tjänst innehaft anställning vid privat rundradiostation, såsom tjänstår för pension enligt nämnda reglemente tillgodoräkna 12 år (= $\frac{2}{3}$ av åren 1930—1947), *dels ock* med stöd av 14 § 1 mom. andra stycket samma reglemente med-

givit, att vid bestämmande av ålderspension för Bernholm finge utan ned-sättning tillämpas det för befattningen såsom e. o. förste reparatör gällande pensionsunderlaget utan hinder av att han vid pensionsålderns inträde innehaft befattningen under kortare tid än tre år;

 beträffande *Margareta Carell*,

 att hon är född den 24 maj 1885;

 att hon sedan den 1 maj 1913 innehaft anställning såsom kassör och bokhållare hos djurgårdskommissionen, sedermera djurgårdsnämnden, med undantag för en tid av 3 år 9 månader;

 att hennes avlöning utgått, intill den 1 juli 1931 med belopp motsvarande nettolönen — efter avdrag av pensionsavgifter — för närmast jämförliga kvinnliga befattningshavare inom den civila statsförvaltningen och under tiden 1 juli 1931—30 juni 1939 med belopp motsvarande nettolönen i dåvarande lönegraden Eo 11;

 att hennes befattning fr. o. m. budgetåret 1939/40 förändrats till e. o. tjänst i dåvarande 14 lönegraden (numera lönegraden Ce 18);

 samt att Kungl. Maj:t genom beslut den 18 november 1949 med stöd av 15 § 3 mom. 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente medgivit, att Carell finge av den tid om sammanlagt 22 år 5 månader, varunder hon före tillträdet den 1 juli 1939 av pensionsberättigande befattning tjänstgjort hos djurgårdskommissionen, såsom tjänstår för pension enligt reglementet tillgodoräkna 14 år 11 månader, dock att dylik tillgodoräkning icke finge äga rum vid bestämmande i förekommande fall av tjänste- och familjelivränta; samt

 beträffande *Ester Kinn*,

 att hon är född den 21 oktober 1893;

 att hon sedan den 1 mars 1920 innehaft anställning såsom kontorist (ritare) hos djurgårdskommissionen resp. djurgårdsnämnden;

 att hennes avlöning utgått, intill den 1 juli 1931 med belopp motsvarande nettolönen för närmast jämförliga kvinnliga befattningshavare inom den civila statsförvaltningen och under tiden 1 juli 1931—30 juni 1939 med belopp motsvarande nettolönen i dåvarande lönegraden Eo 7;

 att hennes befattning fr. o. m. budgetåret 1939/40 förändrats till e. o. tjänst i dåvarande 9 lönegraden (numera lönegraden Ce 13);

 samt att Kungl. Maj:t genom oförmälda beslut den 18 november 1949 medgivit, att Kinn finge av den tid om sammanlagt 19 år 4 månader, varunder hon före den 1 juli 1939 tjänstgjort hos djurgårdskommissionen, såsom tjänstår för pension tillgodoräkna 12 år 10 månader, dock icke vid bestämmande i förekommande fall av tjänste- och familjelivränta.

Utskottet. De i förevarande motioner framställda yrkandena avse, att vederbörande befattningshavare skulle medgivas rätt att tillgodoräkna hela den tid, varunder de före tillträdet av pensionsberättigande befattningar i statens tjänst innehaft, Bernholm anställning vid privat rundradiostation samt Carell och Kinn anställningar hos djurgårdskommissionen med lön svarande mot nettolönen i vissa befattningar å den tidigare gällande löneplanen

för extra ordinarie tjänstemän. Av den lämnade redogörelsen framgår, att Kungl. Maj:t genom särskilda beslut medgivit envar av ifrågavarande befattningshavare rätt att i pensionshänseende tillgodoräkna två tredjedelar av ifrågavarande anställningstider, varvid för Bernholms vidkommande medräknats tiden fr. o. m. 1930, då han frånträdde av honom jämsides med anställningen vid Gävle rundradiostation utövad privat verksamhet.

Utskottet vill erinra, att jämlikt föreskrift i allmänna tjänstepensionsreglementet — liksom tidigare enligt stadgande i civila tjänstepensionsreglementet — prövningen av frågor om tillgodoräkning i pensionshänseende av tid, varunder tjänsteman före tillträdet av pensionsberättigande tjänst fullgjort arbete eller uppdrag i eller utom statens tjänst, lagts i Kungl. Maj:ts hand. Den praxis, som vid handläggningen av hithörande frågor utbildats, innebär såvitt angår utomstatlig tjänstgöring, att allenast viss del därav — högst två tredjedelar — må tagas i beräkning i pensionshänseende; beträffande anställningstid i icke pensionsberättigande statlig befattning gäller som regel, att två tredjedelar därav får tagas i betraktande. Av handlingarna i förevarande ärenden framgår, att desamma blivit av Kungl. Maj:t prövade under hänsynstagande till de normer, som sålunda vunnit tillämpning. Enligt utskottets mening föreligga icke tillräckliga skäl att riksdagen skulle, med avvikelse från vad Kungl. Maj:t beslutat, medgiva vederbörande befattningshavare tillgodoräkningsrätt efter förmånligare grunder. Vad särskilt Carell och Kinn beträffar vill utskottet framhålla, att den i motionerna anförda omständigheten, att de före tillträdet av pensionsberättigande tjänster fått sina avlöningar reducerade med belopp motsvarande pensionsavgifter för pensionsberättigande tjänster i samma löneställning, icke bör föranleda förmånligare tillgodoräkning än som skett, enär nämnda anordning endast utgjort ett sätt för avlöningens bestämmande.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

- a) att motionen I: 234 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;
- b) att motionerna I: 229 och II: 278 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 mars 1950.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 45.

Reservation

av herr *Heiding*, fröken *Andersson*, herrar *Ward*, *Malmborg* i Skövde, *Boman* i Kieryd, *Ståhl*, *Staxäng* och *Nihlfors*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka det i motionerna I: 229 och II: 278 gjorda yrkandet och att därför utskottets hemställan under b) bort hava följande lydelse:

»b) att riksdagen må med bifall till motionerna I: 229 och II: 278 medgiva, att vardera av kassören och bokhållaren hos djurgårdsnämnden *Margareta Carell* och kontoristen hos djurgårdsnämnden *Ester Kinn* må såsom tjänstår för pension tillgodoräkna hela den tid, 22 år 5 månader för *Carell* och 19 år 4 månader för *Kinn*, varunder de före tillträdet den 1 juli 1939 av pensionsberättigande befattningar tjänstgjort hos djurgårdscommissionen.»